

OSM DNÍ

ADENSKÝ ZÁLIV: Loď TITAN určená k přepravě objemného nákladu byla přepadena 19. března 2009 ve 14:30 UTC během své plavby, konkrétně když se nacházela na 12°35' severní šířky a 47°21' východní délky. Na její palubu vstoupilo z rychlého člunu šest mužů vyzbrojených puškami AK-47 a pistolemi a plavidlo obsadilo. Loď, kterou mají piráti pod kontrolou, nyní směřuje do somálských pobřežních vod.

ADENSKÝ ZÁLIV: Nákladní loď DIAMOND FALCON byla ostřelována během plavby 14. března 2009 v 6:29 UTC, když se nalézala na 13°42' severní šířky a 49°19' východní délky, asi 50 námořních mil jihovýchodně od Al Mukally v Jemenu. Stříleli na ni muži ve dvou malých motorových člunech, kteří byli vyzbrojeni automatickými puškami a ručními granátomety. Kapitán plavidla se následně uchýlil k úhybným manévřům a dalším protipirátským opatřením, zatímco nedaleká turecká válečná loď vyslala na pomoc dva vrtulníky a pomoc poskytlo i jedno válečné plavidlo dánské. Poté, co obě loď dorazily na místo, muži v motorových člunech uprchli.

Východoafrický bulletin,

Zpráva o celosvětových hrozbách pro námořní dopravu.

Úřad námořní rozvědky, duben 2009

ZE SALÁLY JSME MĚLI VYPLOUT 1. DUBNA. Probudil jsem se v pět ráno, informoval se o počasí a pak začala moje obvyklá ranní rutina. Každý den loď projdu po celé její délce, abych zkontroloval, zda někde nejsou nějaká promáčknutí nebo netěsná místa, prostě něco mimořádného. Portálové jeřáby na břehu naložily poslední kontejner a my zaplatili odcházející posádce a přijali členy té nové. Také jsme dopravili na palubu naše zásoby, konkrétně potraviny, nová videa a palivo, a pak už jsme byli připraveni zvednout kotvy. V 6:30 jsem dorazil na kapitánský můstek, popíjel svůj první šálek kávy a hleděl na slunce, které už v té době pražilo na vodní hladinu. Naše plavidlo, to byl jeden velký úl, kde se neustále a freneticky pohybovali jak námořníci, tak jeřáby a houpající se kontejnery; moře však bylo klidné, těsně nad obzorem „viselo“ to veliké, obrovské slunce a právě se začal rozpouštět ranní opar.

Ve chvíli, kdy se opět stanete námořníkem, přepnete na dávno prověřený rytmus – slunce vám bude říkat, kdy máte vstát a kdy si jít lehnout, a ty jeho úžasné východy a západy vám vlastně ohraničují den. Já už se nemohl dočkat, až na to moře vyplujeme; jak jsem se tak po té své lodi rozhlížel, říkal jsem si v duchu, že *právě tohle je ten důvod, proč jsem námořníkem*. Věděl jsem, že každý den na moři bude jiný, tak je tomu vždy, jeho vody nikdy nevypadají stejně, mění se barva od černé jak noc přes intenzivní modrou až po téměř průhlednou zelenou. Muži se stávají námořníky z mnoha důvodů – kvůli příležitosti pracovat na vzduchu, z lásky k oceánům, nebo protože podobnou profesi měli i jejich otec a dědeček, případně si myslí, že tak přijdou lehce k penězům (což není pravda). Pokud vás ovšem takováto rána – kdy je před vámi ještě celá plavba – neuchvacují, tak uděláte lépe, když zůstanete doma a budete pracovat třeba v továrně na opékače toastů. Když jste námořníkem, tak

právě vyplouvání z přístavu vám vždy připomíná, proč jste jím chtěl vůbec být, i přes všechna ta nebezpečí a na druhé straně i nudu a samotu.

Těsně před odjezdem jsem byl na můstku a bavil se s lodivodem. Ten nás vzápětí začal vyvádět z přístavu; zavolal „Docela pomalu vpřed!“ a třetí důstojník mu hned odpověděl, zatímco já sledoval počet otáček našeho motoru a snažil se jej udržet co nejnižší. Za půl hodiny jsme přístav opustili, lodivoda vysadili a se Salálou v zádech vpluli do Indického oceánu, jehož hladina byla lesklá jako sklo.

KDYKOLIV JSEM OPOUŠTĚL NĚJAKÝ PŘÍSTAV, VŽDY jsem přemýšlel o tom, jak jsem se vlastně k tomuto povolání dostal a jak se zdálo být nepravděpodobné, že bych se měl kdy stát kapitánem na lodi. Nebýt jednoho námořníka, který se chtěl sejit s nějakými děvčaty a užít si, tak bych možná o nějakém obchodním námořnictvu nikdy neslyšel. Ve Winchesteru nedaleko Bostonu, kde jsem ve státě Massachusetts vyrůstal, bylo ostatně mnoho lidí, kteří pochybovali, že budu někdy něčím víc než zaměstnancem baru na rohu ulice.

Mým hlavním problémem bylo, že jsem měl trochu divokou povahu – na střední škole mi říkali Džungle a musím přiznat, že oprávněně. S přáteli jsem občas skončil v jednom z barů v těch méně přívětivých částech Bostonu nebo Cambridge a někdy se nám z nich podařilo odejít až poté, co se strhla rvačka. Jednou, bylo to začátkem sedmdesátých let minulého století, jsem s kamarády vypil pár piv a pak jsme se toulali po Bostonu, když jsme narazili na obrovský dav lidí. Mysleli jsme si v našem alkoholovém opojení, že je to nějaká slavnost, tak jsme se tím davem prodrali až úplně dopředu, v tu chvíli jsme si však uvědomili, že jsme na shromáždění, kde nějaký militantní cvok káže o revoluci. Když

nás ten člověk uviděl, vysloveně ztuhl, a my měli štěstí, že jsme vyvázli živí, i když to byl vlastně tehdy pro nás coby kluky z Winchesteru jen jeden z obvyklých večerů.

V šedesátých a sedmdesátých letech musel být člověk dost tvrdý, aby v Bostonu přežil. Já jsem vyrůstal ve čtvrti, která měla i své bábovky a knihomoly, ale město bylo také plné chlápků, kteří jako by se vraceli do jiných časů, protože neměli problém vás uhodit do tváře, aby si tak otestovali, co jste zač. Já jsem se ale nebál, o mně bylo známo, že se rvačkám nevyhýbám. Pokud byl někdo posera, tak prostě zůstal ve svém pokoji, dokud nebyl čas odejít na přednášku nebo seminář na univerzitě.

Nemám pochyb o tom, že má odolnost částečně pochází od mého dědečka a babičky z otcovy strany. Žili na sídlišti Fidelis Way v Brightonu, a to nebyla a dodnes není klidná část města. Do Ameriky dorazili z irského hrabství Cork právě v době, kdy začínala Velká hospodářská krize, a ta temná léta je hluboce poznamenala. Oni se asi ani v Irsku neměli o moc lépe, ale stejně mne fascinovalo, jak si vše sami vyráběli a nic nevyhazovali – dělali si například vlastní mýdlo, pekli chleba, šili záclony a pravděpodobně si v jednu chvíli i zkusili ušít oblečení. Já jsem byl z osmi dětí (čtyři kluci a čtyři holky), ale moji sourozenci k smrti nenáviděli návštěvy babičky a dědečka Phillipsových. Při večeři totiž nikdy nikdo nedostal přidáno, muselo se jen sníst to, co měl člověk na talíři, nic víc prostě nebylo, a taky jsem málokdy viděl dědečka se usmívat.

Je to zvláštní, tehdy jsem o tom nepřemýšlel, ale to, jak jsem oba ty staroušky viděl tvrdě pracovat, jen aby přežili, se zřejmě nějak uložilo do mojí hlavy. Vybudovali si existenci jen ze zbytků, které jim svět poskytl. Jednou věcí, která mé rodině nikdy nechyběla, byla pracovní morálka, a u prarodičů jsem objevil její počátek.

Moje matka pocházela z West Roxbury, tehdy vcelku zámožné bostonské čtvrti. Její rodiče byli učitelé, takže přišla do naší rodiny s přesvědčením, že je třeba za každou cenu získat vzdělání. Já jsem moc dobrý student nebyl, ona mne však alespoň přivedla ke čtení a k zájmu na sobě neustále pracovat. Kromě toho, že mi při každé možné příležitosti vrazila pod nos knihu, byla také tím příslovečným pojivem, které rodinu drželo pohromadě. Byl to hřejivý a empatický člověk, kterého všechno zajímalo, takže když jsem měl nějaký problém, šel jsem za ní. Andrea říká, že můj otec byl jakýmsi větrem pohánějícím plachty, zatímco matka ten kýl lodi, a pravdou zůstává, že rodinu udržovala v určité rovnováze; bez ní bychom na tom byli dozajista mnohem hůř.

Otec byl představitelem irsko-amerických mužů té doby, řadu věcí pro vás udělal, ale nedá se říct, že by vás zahrnoval nějakými projevy náklonnosti. Byl podobně mohutný jako ostatní Phillipsové – vysoký 189 centimetrů, robustní hrudník a dlouhé tělo, i když nohy vlastně krátké. Hodně sportoval, na Northeastern University, kde poznal moji matku, hrál fotbal a taky košíkovou. Svou lásku k mámě prokazoval tím, že odcházel z domu tvrdě pracovat. Ty jsi snad kromě toho chtěla každý večer *ještě* i objímat? Tak to si jdi říct svoji mámě.

Táta moc dobře nekomunikoval; měl jsem ho rád, ale bylo velmi těžké mu udělat radost. Jeho mottem bylo „Udělej to správně a jen jednou, nebo to nedělej vůbec“, rychle následované oslovením „ty idiote“. Zdálo se, že ať jsem udělal cokoli, jeho reakcí bylo „Vždycky to může být ještě lepší“, což mne občas přivádělo k zuřivosti – fajn, ale co takhle taky nějaké ocenění za to, co jsem provedl dobře? Jak něco dělat správně, jsem se ale skutečně naučil od svého otce, jelikož jsem mu chtěl ukázat, že to dokážu, i když svým vlastním způsobem.

Můj táta byl přesvědčený, že pokud se nás děti týče, nejlepší obrana je pořádná urážka. Ráno na nás vždy řval, abychom vypadli z jediné koupelny, která byla pro všechny. „Přijďte pozdě do školy!“ křičel tím svým hlubokým hřímavým hlasem. Měli jsme takový strach, že jsme čas strávený v koupelně opravdu omezili na absolutní minimum. Pak jsme popadli učebnice, vyběhli na ulici, sešli se s kamarády a šlapali pěkný kus cesty do školy, přičemž on kolem nás o dvě minuty později projel autem, jelikož v té škole pracoval; nikdy k nám ale během té jízdy ani neotočil hlavu.

Kamarádi se ptali: „Hele, není to tvůj táta? Proč nás nevozí?“

„Radši to nechtějte vědět,“ odpovídal jsem. Bylo to, jako byste vyrůstali se špatně nalaďeným Vincem Lombardim, tím trenérem amerického fotbalu.

Mojí životní filozofií vždy bylo kombinovat otcovu prudkost a matčinu starostlivost. Máma tak říkajíc uhlazovala hrany, já jsem však v mnoha ohledech stejně tvrdý jako táta. Měl pravdu, člověk *může* vždy něco udělat ještě lépe. Jen velmi nerad to přiznávám, ale otec mne výrazně ovlivnil, tedy kromě několika výjimek – on mi nikdy, ani jednou, neřekl, že mne má rád nebo že je na mne pyšný (i když jsem věděl, že má a je), zatímco já svým dětem říkám o své náklonnosti neustále. Člověk se prostě naučí některé věci od svých rodičů přebírat, ale jiné házet za hlavu.

JAKO CHLAPEC JSEM BYL VYKUK. UČITELÉ MI PRVNÍ den ve škole potřásali rukou se slovy „Ty jsi tak perspektivní!“, ale já si říkal: *Vždyť mne vůbec neznáte*. Všichni věděli, že mí rodiče jsou učitelé, mne však vzdělání moc nezajímalo. Otec učil matematiku a podnikání na jedné střední škole nedaleko od našeho domu (a byl tam hlavním trenérem

basketbalového týmu a zástupcem toho fotbalového) a matka učila ve čtvrtém a šestém ročníku na školách ve státech Massachusetts a New Hampshire, ale já patřil v každé třídě k těm téměř nejhorším žákům a snažil jsem se jen do té míry, abych nepropadl. Pro mne byla škola místem, kde mohl člověk dělat zamilované oči na holky, věnovat se sportu a setkávat se s kamarády – trochu jako v kostele, ale bez těch sportovních aktivit.

Rebelie mi přišla jako něco přirozeného a neuměl jsem předstírat zájem o věci, které mne nezajímal. Navíc jsem si byl vědom jiných svých schopností, tedy tvrdosti, píle a umění se poučit.

Vždy jsem ovšem měl pocit, že jsem velmi šťastný člověk a že mne život zavede do různých zajímavých míst, a dokonce i moji učitelé to tak cítili. Francouzštinář Doc Copeland jednou obcházel celou třídu a říkal: „Joey, ty budeš výborný zedník, ty Marie zůstaneš v domácnosti a Joanie se možná stane architektkou.“ Když pak došel ke mně, zastavil se a prohlásil: „Ty budeš hodně na cestách“ a to mi udělalo radost.

Během dospívání byl pro mne tou nejdůležitější věcí v životě sport. Měl jsem tři bratry a toužil jsem je při různých hrách vždy porazit, tak jako oni mne. Na místním basketbalovém hřišti Bogues Court jste měli za soupeře vaše kamarády, vaše ulice sváděla proti té vedlejší zápasy, kde jediné fauly byly ty, při kterých tekla krev, a pro vaši školu bylo otázkou života a smrti, kdo vyhraje velké fotbalové utkání proti vašemu rivalovi.

Takové prostředí plodilo jistou sílu ducha. Já jsem se o životě a o vůdčích osobnostech a jejich stoupencích naučil díky provozování sportu; vlastně jsem se *všechno* naučil díky sportu. Jedním z mých oblíbených atletů byl například Larry Bird, který se narodil jako průměrný, ale díky své duševní

síle to v této disciplíně dotáhl až na superstar, a to bylo něco, co jsem uznával.

Na střední škole jsem hrál fotbal, košíkovou a lakros, ale ani v jednom z těchto sportů jsem nijak nevynikal, ovšem ve druhém ročníku si mne všiml Manny Marshall, trenér tamního fotbalového mužstva, a začal se o mne zajímat. Když mne zahlédl na chodbě, přišel a tvářil se, jako bych se právě já chystal postoupit s jeho týmem na mistrovství státu Massachusetts. „Ahoj, jak se dnes cítíš? Pij hodně mléčných koktejlů, musíš přibrat na váze. Jo a do tělocvičny chodit nemusíš, tím se nevzrušuj, to nech na mně. Jak se cítíš? Jako že jsi silný?“ Ve třetím ročníku jsem ovšem dostal mononukleózu a po všech těch letech, kdy mne sport fascinoval, jsem si uvědomil, že tu byly i jiné způsoby, jak si užívat, konkrétně chodit na mejdany, i když ten trenér, kdykoliv mne uviděl, se ke mně stále vrhal. „Nikomu to neříkej, ale příští rok bys mohl být kapitánem,“ prohlašoval.

Já jsem ale na kapitána neměl, protože jsem celý rok nehrál, takže bych si tu funkci prostě nezasloužil.

Pan Marshall chtěl, abych se přizpůsobil jeho filozofii, podle které hráči žili a umírali jen pro výsledek zápasu. Nemohl pochopit, jak jsem mohl být v pohodě, i když jsme prohrávali. „Proč se křeníš?“ řval na mne. „Protože si to užívám,“ odpovídal jsem. Pro něj byl ale fotbal náboženstvím, a pokud jsem se společně s kamarády smál, i když mužstvo prohrávalo, pak jsem byl nepochybně Antikristem, takže jsem se nakonec z nadějně hvězdy stal člověkem, který jen zahříval lavičku. Před naším posledním zápasem, proti úhlavnímu soupeři z Woburnu, jsem dokonce z týmu úplně odešel, protože mne sport už přestal bavit. Ten zápas jsem nakonec sledoval jako člen hudební skupiny, v níž jsem hrál na saxofon. Kapelník z toho byl úplně vedle: „To je poprvé, kdy se někdo tomu trenérovi omluvil, že nemůže

hrát, protože by jej ostatní muzikanti postrádali.“ Od té doby mne Manny Marshall nenáviděl.

O týmové spolupráci jsem nicméně asi opravdu nevěděl všechno.

Miloval jsem sport, ale vzpíral se omezením, a to samé se týkalo i košíkové. Trenér mužstva B si mne a jednoho kluka jménem Gunk Johnson jednou po tréninku ještě začátkem sezóny zavolal, obrátil se nejdřív na mě a řekl: „Tebe, Phillipsi, nenasadím, protože když jsem byl ještě student, tvůj otec mne taky nenechal hrát. A ty, Gunku, nebudeš hrát, protože tě nemám rád.“ Myslel si, že nás tím pádem vyžene, ale když se zeptal, co budeme dělat, podívali jsme se s Gunkem na sebe a pak řekli: „My ale neodejdeme, trenére.“

To bylo moje motto: Neodejdu. A to obzvláště pokud mne k tomu budete nějak nutit.

Myslím tedy, že byste mne tipovali na budoucího příslušníka obchodního námořnictva – každý chlap, kterého jsem tam pak poznal, zažil podobné situace. My jsme nebyli hochy, kteří se někdy stali předsedou třídy; my jsme jezdili do školy na otlučených motorkách, fotbal hráli vždy v útoku a popíjeli v nedalekém lesoparku Fells, kam jezdila veškerá mládež. Šli jsme si prostě svou vlastní cestou. Snažili se nás přeformovat, ale nakonec vždy řekli: „Ne, to nejde.“

V roce 1975 jsem ovšem byl na dobré cestě vyplnit předpovědi všech škarohlídů, že to ve svém životě daleko nedotáhnu. Pár zaměstnání jsem pravda měl, pracoval jsem například jako „bezpečák“ pro agenturu Raytheon, takže jsem vozil šeky z místních bank do pobočky té centrální, a taky jsem byl taxikářem, konkrétně ve městě Arlington, severně od Bostonu. Nebylo to moc perspektivní, ale rozhodně jsem se nenudil. Jednou mi do auta nastoupil chlápek, kterého jsem předtím nikdy neviděl, uvedl adresu, a když jsme dorazili na místo, řekl, že si musí dojít pro peníze. Jel

jsem k zadnímu vchodu toho baráku, protože jsem myslel, že mi chce utéct, ale odtud za malou chvíli vyběhla nějaká žena, kterou ten můj zákazník pronásledoval, a naskočila do auta. On pak znovu vlezl ke mně a zařval: „Dám ti dvacet dolarů, když se ti podaří ji dojet.“ Bylo mi jasné, že ti dva jsou aktéry nějakého divokého domácího dramatu, jehož podstatu jsem nechápal, a že já jsem se najednou stal jeho součástí. Šlápl jsem nicméně na plyn a uháněli jsme ulicemi Arlingtonu – připomínalo to tu slavnou scénu z filmu Bullit. Nakonec se mi opravdu podařilo dojet na úroveň té ženské a skrz okno jsem uviděl její vystrašený obličej. V tu chvíli můj pasažér zařval: „Vytlač ji z vozovky!“ Zřejmě si myslel, že jsem nájemný vrah, ne taxikář, ale já jsem jen zajel s autem ke kraji cesty, zinkasoval svých dvacet „doláčů“ za to, že jsem tu ženu dohonil, a pak toho chlápka vyhodil z auta.

V této profesi jsem se hodně naučil. Je to tvrdá práce a nelze se řídit nějakou teorií, nýbrž vlastní představivostí.

Pravdou je, že jsem tehdy ve svém životě nikam nesměřoval, neměl jsem vypracovaný žádný plán. Zapsal jsem se sice na massachusettskou univerzitu v Amherstu, hlavně proto, že oba mí rodiče byli učitelé a chtěli, abych to na vysoké škole alespoň zkusil; studoval jsem veterinářství, protože jsem prostě chtěl léčit zvířata, ale při jedné hodině, kdy jsem musel použít logaritmické pravítko, jsem si uvědomil, že pro „vejšku“ nejsem ten správný typ. Po ukončení prvního semestru jsem studia nechal, přičemž toto rozhodnutí ovlivnil také příliš vysoký počet absolvovaných večírků a příliš mnoho dívek, a na druhou stranu příliš málo času věnovaného učebnicím. Když se prostě na podzim roku 1974 na koleji té univerzity konalo něco divokého, byl jsem u toho pravděpodobně i já.

A tak jsem se stal taxikářem a jednoho dne zadem opouštěl bostonské mezinárodní letiště, když jsem narazil

na nápadně elegantního chláпка ve vyžehlených džínách a kožené bundě, která musela stát dobrých tisíc dolarů, takže na mě ten člověk udělal dojem. „Kam máte namířeno?“ zeptal jsem se. „Kde se něco děje,“ odpověděl. To ovšem v Bostonu v polovině sedmdesátých let nebylo nikterak nezvyklé přání.

„A co by to jako mělo být konkrétně?“

„Chlast a taky nějaký ženský,“ odvětil.

„Fajn, to můžu zařídit,“ řekl jsem, nastavil tachometr a nabral směr na Combat Zone, což byla v té době jen ulice, ale i za bílého dne lákala svými neonovými nápisy a revuálními programy, ve kterých si přivydělávaly vysokoškolačky. Tady mohl člověk dostat cokoli, a když říkám cokoli, myslím tím opravdu cokoli. Přál byste si holku z Rumunska, která má neuvěřitelně pružné klouby, umí hrát Beethovenovy skladby a vyniká v pozemním hokeji? Prosím. Toužíte po protitankové střele a k tomu koktejl Old Fashioned? Není problém. Tady vás prostě nikdy nezklamali, byl to jakýsi Disney World pro dospělé.

Když jsme dorazili na místo, uviděl jsem ve zpětném zrcátku, že se mu rozšířil zrak. „Bude to ono?“ zeptal jsem se. Přikývl. „Ano, vypadá to dobře.“

Dělalo to pět dolarů a on mi dal dvakrát tolik. To jsem zpozorněl, protože když jsem jedné staré dámě vynesl do desátého patra dvacet tašek, dala mi coby spopitné dvacet pět centů, takže když ten chlápek vystupoval, zeptal jsem se ho, čím se živí. To byla jakási moje metoda, jak se dozvědět o nějakých zaměstnáních, která by stála za to, a když jsem tedy měl v taxíku člověka, který vypadal zajímavě a peníze kolem sebe rozhazoval, jako by to byly konfety, chtěl jsem vědět, jaké má povolání.

„Obchodní námořník,“ odpověděl.

Pokýval jsem hlavou. „To je co?“

„No, vozíme na lodích náklad.“

„To zní velmi zajímavě.“

Pravdou je, že neznělo, ale pozoruhodné mi přišlo, když někdo o půl jedenácté dopoledne přistane na letišti a vydá se s kapsami plnými peněz a v nejhezčí kožené bundě v Bostonu sám do takového místa, jako je Combat Zone, aby si užil.

Když vcházel do jakéhosi striptýzového podniku, zavolal jsem na něj: „Hele, jak se takovým námořníkem může člověk stát?“

Ten chlap byl zřejmě na lodi dobré tři měsíce a nechtěl už trávit další čas rozhovorem s jiným mužským, navíc nedostudovaným vysokoškolačkem. „Vezmi si tohle,“ řekl, podal mi vizitku s adresou školy pro námořníky v Baltimore, a zmizel.

Já jsem pak do té školy napsal, ale nikdy se mi neozvali. Potom jsem na celou záležitost zapomněl až do chvíle, kdy do Bostonu přijel můj bratr Michael a ukázal se na pivním dýchánku, který jsem pořádal v mém bytě. On studoval na Massachusettské námořní akademii v Buzzards Bay a vyjadřoval se o ní pochvalně. „Není to tam špatný, neostríhaj vás dohola,“ říkal nad plastickým pohárkem s ledově studeným pivem značky Falstaff. „Vlastně to není vojenská akademie v pravém slova smyslu – více méně se tam nenosí žádné uniformy a ani se moc nedbá na disciplínu, a když ji pak ukončíš, můžeš šest měsíců v roce pobývat doma.“ Já jsem v té době měl dvě zaměstnání a vydělával dvě stě dvacet dolarů týdně, takže jsem byl „nažhavenej“ na něco nového. Vždy mi byl blízký Jack Kerouac a po každé šichtě, během které jsem po Bostonu vozil lehké holky nebo byznysmeny, se představa cestování po světě zdála být něčím mnohem zajímavějším. Rozhodující úlohu v tom, že jsem byl na akademii přijat, mimochodem sehráli dva mí sousedé, konkrétně

paní Paulsonová a pan Muracco, kteří vyvinuli opravdu velké úsilí, aby mne tam dostali, ale taky basketbalový trenér A mužstva z mé střední školy napsal svému protějšku na akademii dopis, v němž mne doporučuje. O několik měsíců později mne opravdu vzali, a já už se nemohl dočkat.

Dorazil jsem tam ve svém mikrobuse značky Volkswagen, přičemž následkem obrovské kocoviny z předchozí noci, kdy pro mne přátelé uspořádali večírek na rozloučenou, jsem téměř šilhal. Vjel jsem do areálu a cítil se jak herec John Belushi po celonoční párty v antickém stylu. Celý ten komplex je velmi malý – skupina možná šesti ubytoven, jedna cvičná loď, několik budov s učebnami, kancelářská budova a knihovna. Když jsem to ale všechno poprvé uviděl, pomyslel jsem si, že to *nevypadá nějak špatně*, ostatně admirál, který nás vítal, byl velmi zdvořilý, obzvláště vůči rodičům. „Dnes přicházíte o svého chlapce,“ řekl v jedné chvíli. „Až vám jej ale budeme vracet, bude to muž.“

Když pak z parkoviště odjeli poslední otcové a matky budoucích absolventů, obrátili se instruktoři na nás a začali řvát. Už jsme prostě nebyli ti šikovní mladí muži, kterých je třeba si hledět, najednou jsme byli „bažanti“ a ti stáli tak maximálně za uplivnutí na chodníku. Instruktoři nás za všeobecného pokřiku nahnali k holiči, kde jsme byli zbaveni všech vlasů, pak na nás ječeli, když jsme museli po celém areálu pochodovat téměř poklusem, a vřeštěli na nás i na konci dne, kdy už k tomu nebyl žádný důvod. Massachusettská námořní akademie byla prostě stoprocentní vojenské školní zařízení, kde vás nejdříve psychicky zlomili a teprve potom začali připravovat na dráhu obchodního námořníka. Musel jsem si to pak s bráchou vyřídit, protože to mne tedy pěkně doběhl.

Prožili jsme si rok neustálé šikany. V čele akademie měl teoreticky být jistý admirál Shakey, ale de facto ji řídili

studenti vyšších ročníků. To jste třeba šli chodbou a zpoza rohu se vynořil posluchač předposledního ročníku v hodnosti korvetního kapitána, který chtěl, abyste vyjmenoval pětadvacet věcí, které musí být v každém záchranném člunu, navíc v abecedním pořadí; pokud jste to nevěděl, musel jste k zemi a předvést mu dvacet kliků. Když se zase plulo v létě na Bermudy, tak jsme na sobě museli mít čtyři vrstvy oblečení včetně zimníku, rukavic, čepice a ochranných brýlí, a v tomhle nás ještě navíc nahnali do strojovny té cvičné lodi, v níž bývá až 70 stupňů Celsia, a tam nás honili tak, až jsme kolabovali z dehydratace (a to jsme během celé té procedury ještě museli mít v hubě lízátko, neptejte se mne proč). Když jste pro změnu žalovali na spolužáka, uřízli kus požární hadice, jeden konec strčili pod vaše dveře a otočili naplno vodovodním kohoutkem, takže jste se pak mohli rozloučit se svými foťáky a stereo zařízením. Když jste se pro změnu vzpouzel někomu z nejvyššího ročníku, který měl na rukávě čtyři zlaté prýmký, a byl tedy v hodnosti kapitána, uspořádala se párty nazývaná „dekovka“, to jste spali ve své kóji a najednou vám někdo hodil na hlavu deku a deset „mazáků“ z vás téměř vymlátilo život. Jindy vás tihle chlapi přepadli v místě, kterému se říkalo Čtyři rohy a z něhož měli „bažanti“ noční můry. To jste tady zahnuuli za roh a čekala na vás tlupa těchhle frajerů, kteří na vás okamžitě začali řvát, abyste „dělali parní lokomotivu“, takže jeden z nás pak byl pístem, druhý za ojnici, třetí za hřidel a čtvrtý válcem kotle, a buď jste běhali pořád dokola, nebo zuřivě supěli nebo se prostě zesměšňovali nějakým jiným způsobem, a to celé hodiny.

Tehdy byla prostě šikana způsobem, jak studenti zocelovat. V dnešní době už by takové věci byly nepřípustné, považovalo by se to za nesprávné, a dokonce politicky výbušné; dnes už mají „mazáci“ určitě první týden výcvik v umění

jednat s lidmi a mohou dostat důtku, i kdyby jen naznačili, že by „bažant“ mohl ten uzel uvázat lépe. V mé době se ale někteří z velitelů bydlících přímo v areálu báli vstupovat do ložnic posluchačů.

Jeden člověk z posledního ročníku se dokonce rozhodl na mne zaměřit svou pozornost. Prostě jsme si nějak nesedli, hlavně proto, že on puntičkářsky bazíroval na dodržování pravidel a projevování úcty, já však něco takového dávám najevo pouze v případě, že je to i opětováno. Bylo to celé o chemii, okamžitá nevraživost na obou stranách, a on si proto dal za úkol mne z té školy vystrnadit.

Kdykoliv mne tehle chlápek v areálu zahlédl, vždy se mi snažil zatopit. Jednou na mne zařval: „Co ty seš zač? Snad ne ještě panic? Copak, ty sis ještě nezapíchal?“ To jsem si nemohl nechat líbit od nějakého pankáče, který byl navíc mladší než já. „Mnohem dřív než ty, srabe,“ odpověděl jsem, a od té chvíle se mi rozhodl jen a jen škodit.

Jednoho dne, už se blížily vánoční prázdniny, jsem šel ještě s několika spolužáky z jídelny směrem k našim pokojům a on na mne samozřejmě čekal u Four Corners. „Hergot Phillips, ty jsi pořád ještě tady?“ zařval a pár jeho kamarádů se zařhtalo. Každý věděl, že tehle hubenej bastard si na mne zasedl. „Proč si raději nejdeš zabalit své věci – tuhle školu totiž nikdy nedoděláš, to ti garantuju tady a teď.“

Pokud jsem kdy měl nějaké pochybnosti, zda akademii dokončím, tak v tuto chvíli byly pryč. Mí předci pocházejí z irského hrabství Cork, a bylo mi kdysi řečeno, že se té oblasti za nepřizpůsobivost britské nadvlády říká „hrabství rebelů“, no a já mám jejich geny v krvi. „Přisahám na svou matku, že mne odsud nikdy nedostaneš,“ říkal jsem si pro sebe.

Usmál jsem se na něj, byl to takový široký úsměv plný nadšení. To se mu vůbec nelíbilo.

„Dolů a dvacet kliků,“ zaječel. Ano, takhle to opravdu říkali.

Zavrtěl jsem hlavou a odpověděl. „To by ani nestálo za to jít k zemi, pane.“

Vypadalo to, že je... no, použil bych asi výraz „v šoku“.

„Co že jsi to řekl, cucáku?“

„Řekl jsem ‚To by ani nestálo za to jít k zemi, pane‘. Co takhle těch kliků čtyřicet?“

O dvě hodiny později už ze mě lilo, přičemž kromě kliků jsem dělal taky sedy lehy. Byl jsem špinavý a zpocený a zdálo se mi, že už nemám paže, ale na každé straně jen kus hadru. On se díval, jak mi teče po tváři pot, a evidentně se bavil, zatímco všichni mí spolužáci už odešli na ubikace.

Nakonec dostal hlad, takže mi oznámil, že jde na večeři.

„Až se vrátím, tak tě tady stále ještě najdu, jinak to bude trest ve výši dvou týdnů,“ řekl. To bylo horší než cokoliv jiného, protože člověk si takové provinění musel celý víkend odpracovávat.

Když zmizel, z jídelny vyběhl jeden z jeho spolužáků, který patřil k těm sympatičtějším v nejvyšším ročníku. Sledoval jsem ho, jak se ke mně blíží.

„Konči, Phillipsi, stačilo.“

Vzhlédl jsem k němu a pak přidal dalších dvacet kliků.

„Díky, pane, ale já se cítím dobře,“ řekl jsem s obličejem pár centimetrů od jeho krásně vyleštěných bot. Měl jsem sice pocit, že za chvíli vypustím duši, ale zároveň jsem byl šíleně naštvaný a rozhodnutý, že to nebudu já, kdo ustoupí.

Když jsem dopočítal do dvacítky, slyšel jsem povzdych.

„Phillipsi, nebuď blbej, já ti tady odpouštím zbytek trestu, tak odchod!“

Vstal jsem, chvíli nemohl popadnout dech a pak se mu podíval do očí.

„Potřebuju to slyšet od něj, pane.“

„To je kretén, ten ti to nikdy neřekne.“

Chvilí jsem přemýšlel a přitom těžce oddychoval. Nechtěl jsem to hovado nechat vyhrát, ale nakonec mi stačilo, když tenhle chlápek z posledního ročníku přiznal, že ten bastard chybil. Navíc jsem se domníval, že ještě dalších dvacet kliků by mne už opravdu téměř zabilo.

„Tak dobře, pane,“ a odkráčel jsem, přičemž představa, jak se ten člověk vrátí a na chodbě už nikdo nebude, mne rozesmála. Za skutečnost, že se mi školu podařilo absolvovat, vděčím mimo jiné právě tomuto zabeďněnci, protože pro mne není lepší motivace než debilní chování nějakého idiota.

Ne každý byl ovšem tak odhodlaný vydržet. Studium nás v prvním ročníku začalo 350, ale řádně jej ukončilo pouze 180, a ani jeden z nich nebyl žádná bábovka, to mi věřte.

Já jsem akademii měl vlastně rád. Za prvé tam nebyla žádná děvčata, jedna z příčin, proč jsem neuspěl na předchozí vysoké škole. Holky mne tehdy rozptylovaly a já si s tím nevěděl rady, přičemž v té době jsem si myslel, že je všechno v pořádku (i když tohle mé přesvědčení netrvalo dlouho), což bylo samozřejmě šílené. Námořní škola byla navíc plná lidí z miliónu různých prostředí, ale všichni jako by přistupovali podobným způsobem k životu – toužili po dobrodružství, svobodě, fyzické aktivitě a nezávislosti. Z valné většiny to byli chlapi, kteří měli smysl pro humor, i když drsný, a taky příliš velkou představivost na to být zaměstnaní v kanceláři, což jsem oceňoval.

Akademie mne naučila disciplíně, něčemu, co mi zatím v životě chybělo. Přestal jsem se jen tak poflakovat, protože když je v obchodním námořnictvu něco třeba udělat, tak se to udělá. Tam nejde o fiktivní práci, tam je každý úkol reálný, což na lodi poskytovalo člověku bezpečí a také umožňovalo skutečně dorazit do toho přístavu, kam jste měli namířeno. Na lodi se nikdo nemůže ulejt, protože každý má nějaký

úkol, který musí splnit, a to co dělá, má vliv na všechny ostatní členy posádky.

To nejdůležitější ale přišlo v létě roku 1976, během mé první plavby na cvičné lodi. V Bostonu tehdy v souvislosti s oslavou dvou set let od vzniku Spojených států kotvily velké plachetnice, takže být v té době v přístavu bylo vzrušující. Já jsem byl se spolužáky přidělený na školní loď jménem Patriot State; natírali jsme, pracovali s lany, absolvovali výcvik, a to všechno venku, na čerstvém letním vzduchu. Byl jsem nadšený, protože šlo o něco fyzického, a když sebou člověk na konci dne hodil na lůžko, věděl, že něčeho dosáhl s minimem zbytečností.

Poprvé od střední školy jsem se opravdu cítil jako součást nějakého kolektivu, týmu, v něčem to ale bylo jiné než tehdy, už jsem neměl potřebu jít tolik svou vlastní cestou. Tady prostě šlo o jistý životní způsob a tradici, dokonce i svobodu, pokud jste to byli schopni dát najevo, a já jsem chtěl být součástí toho všeho.

Na akademii jsem se také dostal k příběhům o obchodním námořnictvu, například jak během války za nezávislost jeho příslušníci coby korzáři zajali nebo zničili třikrát tolik lodí než příslušníci vojenského námořnictva, jak z pouhého jednoho města v Massachusetts během bojů proti Britům zmizelo tisíc námořníků, jak obchodní námořníky unášeli piráti ze severní Afriky a prodávali je do „otřesného maurského otroctví“, jak jiní piráti, tentokrát ve Španělsku, tyto námořníky násilím okrádali, aby pak posádku zamkli do vězení a jejich lodě po zapálení nechali napospas moři, jak Amerika ve skutečnosti vznikla díky všem těm dřevěným lodím, které vyplouvaly z přístavů, jako byl Salem, do nejzazších koutů světa, od Cádizu po Antarktidu, a přivážely zpět například molasu, střelný prach, zlato, čínské hedvábí nebo samozřejmě i africké otroky. Obchodní námořnictvo

do všech míst dorazilo jako první, třeba na Fidži, Jávou nebo Sumatru. My jsme ty trasy přes oceány vytyčili, a až za námi šli vojenští námořníci. Tak tohle všechno se člověk dozvěděl na Massachusetts Maritime Academy.

Nedozvídal jsem se ale jen o historii. Starší posluchači už se v rámci výuky plavili na skutečných obchodních lodích, a když se vrátili, kapsy plné peněz, vyprávěli nám o úžasných ženách ve Venezuele nebo rvačce v Tokiu, při které byl zničen celý bar. Vždy se tito novopečení kapitáni zmiňovali také o pirátech, třeba jak nebezpečným se stal Malacký průliv nebo jak nejlépe odrazit jejich útok v Kolumbii. Ti hoši prostě z každé cesty udělali příběh jak od Roberta Louise Stevensona.

Není tedy divu, že jsem umíral touhou taky už vyplout a všechno vidět na vlastní oči.